

647510**23MA04SocE401A**

Seat No : _____

M.A. (SOCIOLOGY) Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2026 (As Per Syllabus Year June-2024)
Urban Sociology(Ele-4 (New-23))

Time: 2:30 Hours**Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નગર સમાજશાસ્ત્રનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી, નગર સમાજશાસ્ત્રનું વિષયવસ્તુ સવિસ્તાર સમજાવો. (૧૪)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૧ સમાજશાસ્ત્રની મહત્વની શાખા તરીકે નગર સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ અંગે સવિસ્તાર નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૨ મેક્સ વેબરના મતે 'એક સમાજશાસ્ત્રીય સંરચના તરીકે શહેર' ના ખ્યાલની સમીક્ષા કરો. (૧૪)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૨ મેન્યુઅલ કેસ્ટેલ્સનો 'શહેરી પ્રશ્ન અને પ્રવાહનો અવકાશ' નો ખ્યાલ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૩ ઔદ્યોગીકરણ અને શહેરીકરણ એટલે શું? ભારતીય સંદર્ભમાં શહેરીકરણ અને ઔદ્યોગીકરણ સવિસ્તાર સમજાવો. (૧૪)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૩ નગર આયોજન એટલે શું? નગર આયોજનને અસર કરતા પરિબળો સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૪ શહેરી ગરીબી અને ભિક્ષાવૃત્તિનાં જવાબદાર પરિબળો અંગે ચર્ચા કરો. (૧૪)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૪ બર્ગેસનો કેન્દ્રસ્થી વિસ્તાર સિધ્ધાંત સવિસ્તાર સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)
- 1) ગંદા વસવાટનાં ઉકેલો
 - 2) શહેરોમાં પ્રદુષણની સમસ્યાઓ
 - 3) સ્વચ્છતા અને આરોગ્યનાં પ્રશ્નો
 - 4) જીવનશૈલી તરીકે શહેરીકરણ

ENGLISH VERSION

- Que.1 Explain the concept of urban sociology. Explain the subject matter of urban sociology in detail. (14)
 OR
- Que.1 Write a detailed note on the emergence and development of urban sociology as an important branch of sociology.
- Que.2 Review the concept of 'city as a sociological construct' according to Max Weber. (14)
 OR
- Que.2 Explain Manuel Castells' concept of 'The Urban Question and Space of Flows'.
- Que.3 What is industrialization and urbanization? Explain urbanization and industrialization in the Indian context in detail. (14)
 OR
- Que.3 What is urban planning? Explain the factors affecting urban planning.
- Que.4 Discuss the factors responsible for urban poverty and begging. (14)
 OR
- Que.4 Explain Burgess's 'The Concentric Zone Theory' in detail.
- Que.5 Write a short note (Any Two) (14)
- 1) Solutions of Slums
 - 2) Problems of pollution in cities
 - 3) Problems of cleanliness and health
 - 4) Urbanism as a way of Life
